

NUMMER 8 | NOVEMBER 2021

PDN MAGAZINE

Privé beleggen:
beter dan collectief
pensioen opbouwen?

Nieuwe
duurzaamheidsambitie
voor PDN:
"Een goed pensioen in
een leefbare wereld"

INHOUD

07 EEN NIEUWE WERKGEVER

Blijf je dan toch pensioen opbouwen bij PDN?

08 PRIVÉ BELEGGEN OF COLLECTIEF?

“Appels met peren vergelijken”, zegt extern bestuurder Eiko de Vries.

12 VROEGER OF LATER

Marcel Wingen en Brian Broeders over rust pakken en expat-ervaring.

15 DE PENSIOENREIS VAN HANS KELDERMAN

De 75-jarige Hans Kelderman vertelt zonder te stoppen

11 BROODJE AAP PENSIOEN

18 DSM PARTICULIERE VERZEKERINGEN

22 RESULTATEN DEELNEMERS-ONDERZOEK

24 COLUMN SAMEN SPAREN

Eind 2021 en een nieuw PDN magazine op jullie deurmat. Een magazine waarvan de verhalen nog voor het grootste deel tot stand kwamen via online of telefonische interviews. Al stond dit jaar nog volop in het teken van corona, we kunnen en mogen gelukkig alweer meer. We hopen dat dit blad jullie in goede gezondheid bereikt en dat 2022 een jaar wordt vol mooie, nieuwe avonturen.

Onze hoofdredacteur Ilona Suijkerbuijk, die vele jaren eindverantwoordelijk was voor PDN Magazine, begon een paar maanden geleden ook aan een nieuwe stap in haar loopbaan bij APG. We bedanken Ilona hartelijk voor al die mooie magazines en wensen haar veel succes in de toekomst.

VOLLE KRACHT VOORUIT

Over toekomst gesproken: in dit magazine kijken we op verschillende manieren vooruit. In het artikel over duurzaamheid bijvoorbeeld, waarin we laten zien hoe PDN dit jaar zijn duurzaamheidsambitie en -beleid aanscherpte. Wat betekent dat voor PDN en voor jullie als deelnemer? Wat merken jullie er de komende tijd van? En... gaat een duurzaam beleid niet ten koste van beleggingsrendement? In de tekst over de stand van zaken rond het nieuwe pensioenakkoord geven we jullie ook een kijkje in de toekomst. Hoe staat het nu en wat zijn de plannen?

Iets waarop je zelf veel invloed kunt uitoefenen, is de manier waarop je je verzekert tegen schade. Hoe hebben jullie dat geregeld, bijvoorbeeld als het gaat om je auto, je huis, je caravan? En wisten jullie dat je al die zaken kunt onderbrengen bij de afdeling Particuliere Verzekeringen van DSM Group Insurances? Jullie lezen er meer over in dit magazine.

Veel leesplezier,
Babette, Karin, Monique & Mark

Nieuwe duurzaamheidsambitie PDN

Voor een goed pensioen in een leefbare wereld

PDN vindt het niet alleen belangrijk dat deelnemers van een goed pensioen kunnen genieten, maar vooral ook dat ze dat doen in een wereld die goed leefbaar is voor iedereen. Daarom scherpste het fonds dit jaar de duurzaamheidsambitie en het duurzaamheidsbeleid aan. Wat zijn de belangrijkste uitgangspunten? Hoe krijgen die vorm? En gaat duurzaamheid niet ten koste van rendement? We vroegen Marlies van Boom, PDN-bestuurslid, en Daniëlle Schoonbrood, investment manager en adviseur duurzaamheid bij DPS, om toelichting.

Wat zijn de belangrijkste aanscherpingen?

“We richten ons met ons duurzaamheidsbeleid specifiek op 3 focusthema’s: gezondheid en welzijn, klimaat en energie én grondstoffen en circulariteit. Deze thema’s koppelen we aan 4 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de Sustainable Development Goals (SDG’s). We kijken dan met name naar SDG 3 (goede gezondheid en welzijn),

SDG 7 (betaalbare en duurzame energie), SDG 13 (klimaatactie) en SDG 12 (verantwoorde consumptie en productie). Deze SDG’s sluiten aan op de 3 focusgebieden van DSM.”

Hoe geeft PDN de focusthema’s en SDG’s vorm?

“Dat doen we met een aantal instrumenten die we op het gebied van duurzaamheid kunnen inzetten: Engagement, Stemmen en Uitsluitingen,

Impact Investing, ESG-integratie en -screening.”

Engagement

“PDN maakt gebruik van de zogenoemde engagement-benadering. Door onze betrokkenheid bij een bedrijf kunnen we invloed uitoefenen op situaties en een positieve verandering stimuleren. Of we kunnen de risico’s op een negatieve impact proberen te verminderen. Om onze impact te vergroten, doen we dit

“We richten ons op 3 focusthema’s: gezondheid en welzijn, klimaat en energie én grondstoffen en circulariteit”

Marlies van Boom

Daniëlle Schoonbrood

samen met andere pensioenfondsen via onze onafhankelijke engagementpartner BMO. Met het engagementprogramma streven we in het bijzonder een positief effect na op de hierboven genoemde 4 SDG’s. Eerder voerden we alleen engagement over Europese en Amerikaanse aandelen en Europese bedrijfsobligaties. Dit jaar breidden we dat uit naar aandelen Emerging Markets (opkomende markten), Pacific Rim, Beursgenoteerd Vastgoed en Amerikaanse bedrijfsobligaties. Ook stelden we onszelf 2 nieuwe doelstellingen. Zo willen we met minimaal 50% van het totaal aantal engagements in een jaar een vooraf bepaalde mijlpaal bereiken. Daarnaast heeft minimaal 25% van het totaal aantal engagements een focus op SDG 3, 7, 12 en 13. Hiermee willen we onze engagement-ambitie vergroten en ons ook met engagement meer inzetten voor de gekozen SDG’s.”

Stemmen

“Door gebruik te maken van ons stemrecht hebben we als pensioenfonds op een zo groot mogelijke schaal invloed als aandeelhouder en meer specifiek op duurzaamheidsgerelateerde onderwerpen op de jaaragenda van bedrijven. Vanaf dit jaar passen we ons stembeleid niet alleen meer toe op

Nederlandse beursgenoteerde aandelen, maar op alle beursgenoteerde bedrijven waarin we wereldwijd beleggen.”

Uitsluitingen

“PDN sluit, zoveel als binnen de beleggingsportefeuille mogelijk is, bedrijven en landen uit op basis van risico op negatieve impact en conflict met onze eigen normen en waarden. We gebruiken daarbij de volgende criteria:

- Het product is per definitie schadelijk voor mensen.
- PDN kan daar met engagement en stembeleid als belegger niets aan veranderen.
- Er zijn geen nadelige gevolgen als het product er niet meer is.

Wij sloten de volgende bedrijven en landen al uit:

- Ondernemingen die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren.
- Bedrijven die controversiële en/of nucleaire wapens produceren, onderhouden of verhandelen.
- Bedrijven die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schending van UN Global Compact Principles.
- Landen die op een Nederlandse, Europese of VN-sanctielijst staan.

Dit jaar breidden we ons uitsluitingenbeleid uit met

tabaksproducenten en bedrijven die 25% of meer van hun omzet halen uit kolen- of teerzandwinning.”

Impact Investing

“We richten een deel van onze portefeuille in met beleggingen die je kunt aanmerken als impact investments: beleggingskansen die óók bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke- en milieuproblemen.”

ESG-integratie/-screening

“PDN benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen. ESG staat voor Environment (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur). We verwachten van vermogensbeheerders en ondernemingen waarin we beleggen dat ze een duurzaamheidsbeleid hebben en rekening houden met ESG-factoren. Zelf stellen we dit jaar een nieuw doel vast om de CO₂-uitstoot van onze beleggingsportefeuille sterk terug te brengen, het zogenoemde carbon reductiedoel. Ook screenen we het deel van de portefeuille waarbij dit mogelijk is op verschillende duurzaamheidsscores. Zo krijgen we beter inzicht in de impact en/of verbeteringen die we met onze beleggingen kunnen realiseren op het gebied van duurzaamheid.”

Een grote meerderheid van de deelnemers wil een duurzaam beleid van hun pensioenfonds, maar niet ten koste van het rendement. Gaat dat wel samen?

“Tallose wetenschappelijke studies sterken ons in de overtuiging dat duurzaamheid niet ten koste hoeft te gaan van het beleggingsrendement. Integendeel: juist door informatie over mens, milieu en goed ondernemingsbestuur mee te nemen in ons beleid maken we meer weloverwogen beleggingsbeslissingen. We bekijken duurzaam beleggen altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten.”

Wat gaat er de komende tijd gebeuren om de (aangescherpte) ambitie waar te maken?

“Onze ambitie is herzien en we zetten de eerste concrete stappen, bijvoorbeeld met de uitbreiding van ons stem- en engagementbeleid en de uitsluiting van tabaksproducenten en bedrijven die 25% of meer van hun omzet halen uit kolen- of teerzandwinning. De komende tijd gaan we het aangescherpte beleid verder invoeren. Zo starten we in 2022 met het meten van de portefeuille op verschillende duurzaamheidsscores en SDG's. Daardoor krijgen we een beter inzicht in hoe onze beleggingsportefeuille het doet en hoe ze bijdraagt aan duurzaamheid. Op basis daarvan bepalen we hoe en met welke doelen we duurzaamheid nog verder kunnen integreren in de beleggingscategorieën. Ook voeren we in 2022 het nieuwe carbon reductiedoel in en onderzoeken we welke nieuwe impactinvesteringen we kunnen doen. De uitvoering van onze aangescherpte ambitie en ons duurzaamheidsbeleid is een voortdurend proces. Daarover blijven we onze deelnemers informeren.”

Meer lezen over duurzaamheid bij PDN? Dat kan op onze website onder 'downloads'.

PDN belegt nog gedeeltelijk in fossiele brandstoffen. Waarom?

“Binnen de bredere fossiele brandstoffenindustrie zetten veel bedrijven zich actief in om een transitie te maken naar een meer duurzame sector die de huidige en toekomstige generaties minder schade toebrengen. Daarom stoppen we niet volledig met beleggen in fossiele brandstoffen. We zetten ons in plaats daarvan in om via engagement bedrijven in deze sector aan te zetten tot het geleidelijk afbouwen van hun afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en in te zetten op andere, meer duurzame bronnen van energie.”

De aangescherpte ambitie ligt hoog. Hoe kwam die tot stand?

“Bij het vaststellen van onze nieuwe ambitie en de bijbehorende uitgangspunten was een aantal factoren belangrijk. Ten eerste is PDN er voor de deelnemers. Zij geven in deelnemersonderzoeken bepaalde verwachtingen en voorkeuren aan op het vlak van duurzaamheid. Daaraan willen we tegemoetkomen. Verder zijn we het pensioenfonds van DSM, een onderneming met duurzaamheid hoog in het vaandel. Ook is het onze overtuiging dat bedrijven die rekening houden met duurzaamheidsmaatstaven

op de lange termijn een beter risicorendementsprofiel kunnen hebben dan bedrijven die dat niet doen. Zowel financieel als maatschappelijk. Ook willen we met ons beleid doelgerichte investeringen doen en een bijdrage leveren aan verduurzaming op wereldniveau.”

Is er nog iets te wensen?

“Duurzaam beleggen doen we altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten. Onze duurzaamheidsambitie ligt nu op het snijvlak van ‘Volger’ en ‘Voorloper’. We blijven continu in beweging en beoordelen bij nieuwe duurzaamheidsbesluiten of en hoe we onze ambitie steeds verder kunnen aanscherpen.”

Sluiten de ambitie en aanpak aan op de wensen van deelnemers?

“Ja. Ze gaven de afgelopen tijd in deelnemersonderzoeken hun verwachtingen en voorkeuren aan. Thema's als betaalbare en duurzame energie, gezondheid en welzijn, duurzame industrie, innovatie en veerkrachtige infrastructuur kwamen daarbij naar voren. Hiermee hielden we sterk rekening bij het vaststellen van de ambitie en alles wat daarbij hoort.”

Een nieuwe werkgever, toch pensioen bij PDN?

Stel: je werkt bij een onderdeel van DSM dat wordt verkocht aan een andere partij. Je krijgt dan een andere werkgever. Wat gebeurt er met je pensioen? Moet je overstappen naar een ander pensioenfonds of kun je bij PDN blijven? De kans bestaat dat je pensioenopbouw doorloopt bij het pensioenfonds van DSM. Hoe dat zit, leggen we uit in dit artikel.

‘Vroeger’ was het helder: werkte je bij DSM, dan bouwde je pensioen op via ons pensioenfonds. Maar DSM ontwikkelde zich tot het grote internationale concern van nu. De keuzes die daarbij nodig zijn, kunnen leiden tot de verkoop van bedrijfsonderdelen aan andere partijen.

Aangesloten blijven

In het begin was het zo dat als DSM geen belang meer had in zo’n ‘nieuw’ bedrijf, dat dan ook je pensioenopbouw bij PDN stopte. Nu kijken we daar alweer een tijdje anders tegenaan. Omdat er een historische band bestaat tussen PDN en het verkochte bedrijfsonderdeel, kun je ook bij overname meestal aangesloten blijven bij ons pensioenfonds. Een vertrouwd en veilig gevoel, vinden de meeste deelnemers.

Per geval bekijken

De afgelopen 7 jaar zagen we dat bijna alle medewerkers die overgingen naar een nieuwe werkgever aangesloten bleven bij PDN. Die nieuwe werkgevers dienden dan een verzoek in bij PDN om de aansluiting voor de overgenomen medewerkers voort te zetten. PDN stelt een aantal voorwaarden waaraan de nieuwe werkgever moet voldoen. Oftewel: we moeten er samen uitkomen. Gaat er bijvoorbeeld slechts een heel kleine groep medewerkers over naar een nieuwe partij, dan zijn de

kosten soms te hoog om ze in het pensioenfonds te houden. Het wordt soms ook een ander verhaal als de nieuwe werkgever verplicht deelneemt aan een andere pensioenregeling.

Geen zeggenschap

Als de nieuwe werkgever zich bij PDN aansluit, dan is een voorwaarde dat hij de pensioenregeling volgt die DSM afsprekt met de vakbonden. De nieuwe werkgever heeft dus geen zeggenschap in het arbeidsvoorwaardenbeleid van DSM en het pensioenbeleid van PDN. Wel praten DSM en de bij PDN aangesloten werkgevers regelmatig over ontwikkelingen in het (landelijke) pensioenbeleid. Ook zijn de vakorganisaties vaak vertegenwoordigd in het arbeidsvoorwaardenoverleg van de nieuwe werkgever. Zo blijven we met elkaar in contact en goed geïnformeerd.

Meer weten?

Heb je vragen over je pensioen bij overname door een nieuwe werkgever? Bij de eventuele verkoop van een bedrijfsonderdeel volgt een uniek traject, waarin de arbeidsvoorwaarden worden bekeken en besproken tussen alle betrokken partijen. Kom je als medewerker terecht in zo’n traject, dan houden DSM en de vakorganisaties je op de hoogte.!

Individueel beleggen
voor je pensioen of
een collectief pensioenfonds?

“Appels met peren vergelijken”

Bij PDN bouwen we samen aan pensioen in een collectief pensioenfonds. Dat biedt bepaalde zekerheden en voordelen. Daartegenover staat individueel beleggen voor je pensioen, iets dat steeds populairder wordt. Wat is nu beter of verstandiger? Zelf beleggen of collectief je pensioen (laten) opbouwen? Kun je überhaupt kiezen? En wat zijn de verschillen, risico's en voordelen? We vroegen uitleg aan Eiko de Vries, extern bestuurder bij PDN en voorgedragen door de centrale ondernemingsraad van DSM, en Monique van Heeswijk, bestuurslid van PDN voor DSM.

“Het is een beetje appels met peren vergelijken”, zegt Eiko. “Of beter gezegd: handbal met voetbal. Beide sporten beoefen je met een bal, maar verder zijn de verschillen groot. In die zin is een vergelijk tussen individueel beleggen en collectief beleggen bij een pensioenfonds ook niet te maken. Het zijn 2 heel verschillende werelden.”

Privé beleggen populair

Zelf beleggen werd afgelopen jaar heel

populair, met name ook onder jongeren. Dat heeft alles te maken met het feit dat je geen rente meer krijgt op je spaargeld. Tegelijkertijd is het bizar wat er afgelopen jaar op de beurzen gebeurde, vertelt Eiko. “Toen Covid-19 kwam, knalden de aandelen naar beneden. Je zou kunnen denken: ‘Bij dat pensioenfonds zitten ze te slapen’. Maar vergeet niet dat deze ontwikkelingen zich voordeden in een heel kort tijdbestek van een jaar. Korte termijn

dus. Mensen die afgelopen jaar startten met beleggen, beleggen voornamelijk in aandelen en kenden alleen nog maar succes. Maar er komt ook weer een tijd dat het wat minder gaat.”

Korte versus lange termijn

Eiko: “Als je kijkt naar een pensioenfonds, dan is het zo dat we beleggen voor een langere termijn. We houden rekening met risico's en we spreiden. We stoppen niet al onze eieren in één

Eiko de Vries

“We stoppen niet al onze eieren in één mandje”

mandje, z gezegd. We stoppen wat in windmolens, in obligaties, in vastgoed, in hypotheek. Zo lopen we minder risico en krijgen we een meer afgevlakt, goed gemiddeld rendement. Op die manier zorgen we ervoor dat er straks voor iedereen die aangesloten is bij PDN een goed pensioen is. Het gaat wel om de pot met geld van onze deelnemers. Goed huisvaderschap is een essentieel begrip voor ons.”

Voordelen

Een voordeel van het collectieve karakter van PDN is ook de kennis die je als individu vaak veel minder hebt. Monique: “We maken in ons bestuur gebruik van externen met veel kennis van beleggen, van de economische ontwikkelingen en van de pensioenwereld. Die kennis heb je als individuele belegger niet zomaar.”

Dekkingsgraad

Wat wel lastig is, erkent Eiko, is dat een deelnemer van PDN geen pot met geld op zijn overzicht ziet, maar een dekkingsgraad. “Dat gaat veranderen met het nieuwe pensioenakkoord; dan is er geen dekkingsgraad meer. Je kunt straks beter zien wat er met je vermogen gebeurt. Het wordt allemaal transparanter wat je voor jezelf opbouwt.”

Stel: je wilt zelf beleggen voor je pensioen. Kan dat dan eigenlijk?

"Als je bij DSM werkt, ben je verplicht om deel te nemen aan het collectieve pensioenfonds", legt Monique uit. "Dat is wat DSM en de sociale partners hebben afgesproken. Voordeel daarbij is dat je óók verzekerd bent bij arbeidsongeschiktheid en dat je nabestaandenpen-

sioen geregeld is.

Het biedt zekerheden die je als individuele belegger niet hebt. Wat je naast je pensioenopbouw bij PDN doet, daarin ben je natuurlijk vrij."

Geen garanties

Eiko besluit: "Natuurlijk, individueel beleggen kán op de korte termijn renderen, maar we weten allemaal: in het

Monique van Heeswijk

verleden behaalde rendementen bieden geen garanties voor de toekomst. Het rendement van PDN, als lange termijn-investeerder, is helemaal niet slecht. Ga je zelf iets doen met beleggen, kijk dan ook goed naar risico's."

De feiten

1. PDN koos een wereldbeeld en daarmee een strategisch beleggingsbeleid met een kleine kans op verdere rentedaling en daarom een relatief lage renteafdekking. Daardoor profiteerde het fonds minder van de rentedaling dan andere pensioenfondsen. Bij een eventuele stijgende rente zal PDN dus meer dan gemiddeld profiteren.
2. PDN is een pensioenfonds met een gemiddeld oudere populatie en daardoor relatief kortlopende verplichtingen. Het fonds profiteerde dus minder van de
3. De laatste jaren zagen we relatief hoge rendementen door een voortdurende rentedaling en hoge rendementen op risicovolle beleggingen. Hierdoor bleef het rendement van PDN achter in vergelijking met andere fondsen met gemiddeld een hogere renteafdekking en een hoger gewicht naar de rendementsportefeuille, passend bij een jongere deelnemerspopulatie.

Betaaldata pensioenen

PDN maakt de pensioenen - met uitzondering van december - op de 27ste van de maand over. Als de 27ste in een weekend valt, dan betalen we de pensioenen eerder uit.

Betaaldata 2021

november26
december21

Dekkingsgraad PDN

Een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds is de dekkingsgraad. Het geeft de verhouding aan tussen het vermogen van PDN (pensioenvermogen) en de pensioenen die PDN nu en in de toekomst moet uitbetalen (pensioenverplichtingen). Als de dekkingsgraad bijvoorbeeld 110% is, dan staat tegenover elke € 100 die PDN moet uitbetalen aan gepensioneerden € 110 aan vermogen. PDN maakt de cijfers elk kwartaal bekend op de website.

Onderstaande tabel toont de dekkingsgraad vanaf 2018

Stand per einde	Dekkingsgraad	Beleidsdekkingsgraad	Gehanteerde rente	Rendement (t/m)
2018	105,0%	109,3%	1,3%	-1,8%
2019	10,04%	102,3%	0,7%	12,7%
2020	99,7%	95,5%	0,1%	4,0%
Q1 2021	106,8%	97,5%	0,5%	0,8%
Q2 2021	109,6%	101,7%	0,5%	3,6%
Q3 2021	111,2%	105,2%	0,5%	4,9%

Bij beslissingen over toeslagverlening of korten moeten pensioenfondsen gebruikmaken van de zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad'. Deze dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden.

Broodje aap pensioen

De nettoberekening in de pensioenplanner is fout.

Wij horen regelmatig dat het nettobedrag dat de pensioenplanner berekent fout is. Toch is niets minder waar. In de pensioenplanner berekenen wij het nettobedrag zoals de Belastingdienst dat ook doet. Wij tellen al het pensioen op en dan rekenen wij vanuit dat totaalbedrag - en rekening houdend met één keer de loonheffingskorting - de correcte belasting af. Het is dan misschien niet het precieze bedrag dat maandelijks wordt overgemaakt, het is wel het precieze bedrag waarop iedereen volgens de Belastingdienst recht heeft. Wel zo eerlijk, vinden wij.

Wij berekenen het nettobedrag overigens niet alleen op deze manier omdat dat het eerlijkst is. Het houdt de pensioenplanner ook zo eenvoudig mogelijk. Wij weten niet waar iedereen de loonheffingskorting toepast en voorkómen daarmee dat je voor elk bedrag zelf moet aangeven waar je die loonheffingskorting wel en niet toepast. Dat geldt dan trouwens niet alleen voor het PDN-pensioen en de AOW, maar ook voor het pensioen van andere pensioenfondsen, lijfrente en bijvoorbeeld de Bedrijfs-AOW. Tenminste, als je die laatste bedragen zelf invoert in de pensioenplanner. Wij tellen alles bij elkaar op en rekenen dan, net als de Belastingdienst, af. De Belastingdienst doet dat altijd in de jaarlijkse aangifte. Dat is ook waarom je daarna geld terugkrijgt of moet betalen.

Marcel Wingen (voorggrond) in gesprek met Brian Broeders

Vroeger of later

Vroeger...

Wie: Marcel Wingen

Leeftijd: 64

Functie: Senior Underwriter Property DSM Insurance en business partner voor een aantal business group controllers binnen DSM

Gaat met pensioen: 1 mei 2022, op 65-jarige leeftijd

Wat kun je over jezelf vertellen?

"Ik begon 44 jaar geleden bij de Insurance-afdeling van DSM en werk daar nog steeds. Ik heb het er altijd naar m'n zin gehad, want verzekeringen is veel meer dan donkere letters op wit papier. Daarbij: DSM vond zich in 'mijn' tijd vele keren opnieuw uit. Het is hier nooit af. Mijn werk kon ik al die jaren goed doen omdat mijn thuisbasis goed is. Ik ben in Heerlen geboren en woon er nog steeds. Mijn vrouw en 5 dochters (de oudste is 36, de jongsten - een tweeling - 24) moesten me van 2001 tot 2007 veel missen toen ik voor DSM in Zwitserland werkte, maar ook dat kon ik doen met hun steun. Zes jaar lang reisde ik op en neer om dan samen het weekend in te kunnen gaan met mijn gezin. Want dat is het allerbelangrijkst."

Hoe ziet je pensioendroom eruit?

"Daar heb ik nog nooit echt over nagedacht. Het komt vast goed. We zijn al ons hele leven fervente kampeerders. Onze caravan staat gestald in Spanje. Ik zie voor me dat, als we weer vrij kunnen reizen, we daar lekker gaan zitten van april tot en met juni, en dan na het hoogseizoen weer. En wat me ook heerlijk lijkt, is om straks alle tijd te hebben om in de tuin, in de zon, in een luie stoel gewoon even m'n ogen dicht te doen. Geen verplichtingen meer."

Wat heb je eraan gedaan om die pensioendroom te laten uitkomen?

"Vierenveertig jaar lang bij DSM werken (lacht). Met dat pensioen moet het vast wel lukken. Lang geleden deed ik ook nog iets met lijfrente, maar met de huidige rendementen verwacht ik daar niet veel van."

Hoe ziet je leven eruit als je met pensioen bent?

"Er komt meer rust, denk ik. Mijn dochters zeggen: je valt straks in een gat pap, je moet een hobby zoeken. Maar daar ben ik niet zo bang voor. Ik zal DSM nog wel volgen, die 44 jaar laat je niet zomaar achter je. En ik blijf actief: wande-

len, rennen en voetballen. Wandelen doe ik nu zowat elke dag, zo'n 10 tot 12 kilometer. Daarmee maak ik mijn hoofd leeg. Verder heb ik er zin in om mijn kleinzoon te gaan begeleiden in het voetballen. Die ga ik natuurlijk klaarstomen voor Feyenoord of Barcelona. En wie weet, moet ik nog wel in het huishouden helpen of zo."

"Ik ben niet bang dat ik in een gat val"

Had je achteraf iets anders moeten doen?

"Qua pensioen niet, welnee. Achteraf denk ik wel eens: had ik maar meer 'aan de voorkant' gedaan. Ik gaf nooit veel om

...of later

Wie: Brian Broeders

Leeftijd: 33

Functie: Regional Business Controller DSM Human Nutrition & Health North America

Wat kun je over jezelf vertellen?

"Ik doe deze Teams-meeting vanuit New York. Mijn vrouw en ik wonen er sinds 3 maanden en ik werk hier met veel plezier voor DSM. Deze stad is echt geweldig. Hiervóór zaten we in Chicago, waar we vorig jaar maart naartoe verhuisden, nog net voordat alles dicht ging vanwege corona. Toen de business daar werd verkocht, was de expat-ervaring voor ons nog niet 'af'. Deze nieuwe kans in Amerika is dus supermooi. Ik begon mijn carrière als externe accountant bij EY in Amsterdam, maar ik kom uit Zuid-Limburg en DSM had altijd al een speciale plek in mijn hart. Toen ik 7 jaar geleden bij DSM kon beginnen, was ik dan ook blij. Ik kreeg de afgelopen jaren al veel mooie mogelijkheden, zoals het leiden van de Finance-transformatie in Zwitserland en ik kijk met veel plezier uit naar de toekomst bij DSM."

Houd jij je bezig met je pensioen?

"Ik was 3 jaar financial controller bij DSM Pension Services, dus ik weet wat er speelt in de pensioenwereld en financiële wereld. Ik ben ook goed op de hoogte van mijn eigen pensioen. Het ontzorgt mij dat DSM het goed heeft geregeld: ouderdomspensioen, maar ook partnerpensioen en wezenpensioen. Dat werd voor mij de afgelopen tijd nog belangrijker: Annika en ik zijn sinds kort ouders van ons eerste kindje. Een zoontje: Lenn."

Hoe ziet je pensioendroom eruit?

"Phoe, gezien mijn leeftijd duurt het nog wel dik 30 jaar voordat ik daaraan toe ben. Dus echt gericht erover nadenken, is nog ver weg. Over het algemeen denk ik wel aan meer vrijheid en meer flexibiliteit. Het leven is nu vooral 'gepland'. Dat hoop

school, ik spijbelde en voetbalde liever. Daardoor moest ik later, toen ik al aan het werk was, diverse cursussen doen om hogerop te komen. Moest ik een tijd lang 's avonds nog naar Rotterdam voor een studie. Dat was best zwaar. Tegen mijn dochters zei ik daarom altijd: je kunt het aan de voorkant doen, of aan de achterkant, maar het eerste is wel makkelijker dan de tweede optie. Gelukkig hebben ze wat dat betreft allemaal goed naar me geluisterd."

Welke tips heb je voor Brian?

"Geen pensioentips, wel levenslessen. Zorg dat je in deze hectische en drukke werkomgeving óók je rust pakt. Geniet van je gezin, van kameraadschap met echte vrienden en bouw een goede basis. Ik koester die dingen."

ik dan los te kunnen laten en in een goede gezondheid mooie dingen te doen met familie en vrienden, zoals reizen en hiken in de natuur. Daarnaast zou ik het leuk vinden om als adviseur met start-ups bezig te zijn. Maar dan wel zó dat ik mijn eigen tijd daarbij indeel."

Wat heb je al gedaan om die pensioendroom te laten uitkomen?

"Naast de pensioenopbouw bij DSM doe ik zelf ook nog dingen om het pensioen aan te vullen. Sparen en beleggen voor de toekomst heb ik van jongs af aan vanuit thuis meegekregen. We kunnen elke maand een groot deel van mijn inkomen beleggen in vastgoed en aflossen op de hypotheek. Dat is ook fijn voor later."

"Ik kijk met veel plezier uit naar de toekomst bij DSM"

Heb je nog vragen aan Marcel?

"Ik vroeg me af hoe hij zijn transitie zag van werken naar pensioen. Die vraag beantwoordde hij eigenlijk al. Ik vind het mooi dat hij zegt: 'Ik zie het allemaal wel, het komt wel goed'." Marcel: "Ja, zo is het toch? Ik laat het gewoon op me afkomen. Ik ben niet bang dat ik in een gat val."

Ga je iets anders doen naar aanleiding van dit interview?

"Nee. De inspirerende woorden en levenslessen van Marcel werken voor mij meer als een bevestiging. Je hoeft niet altijd alles te plannen en tussendoor genoeg rust nemen is belangrijk. En: waar het echt om draait in het leven is een hechte band met je familie en vrienden, en die goede basis." Marcel: "Genieten van de kleine dingen, vooral ook nu met je kind. Dat is het. Niets meer, niets minder."

Vraag het aan Erik

Waarom is mijn ‘te verwachten pensioen’ op mijn nieuwe UPO van dit jaar lager dan vorig jaar?

Erik Hellenbrand, senior medewerker pensioenen DSM Pension Services:

“Het opbouwpercentage voor je jaarlijkse pensioenopbouw is met ingang van 1 januari 2021 verlaagd van 1,738%, wat in Nederland maximaal mag bij pensioenleeftijd 67, naar 1,4%. De inkoop van pensioen is duurder geworden, maar het geld (premie) dat we maandelijks opzij zetten voor je pensioen blijft hetzelfde. Dit betekent dat je vanaf 2021 minder ouderdomspensioen opbouwt.

In de ‘te verwachten nieuwe pensioenopbouw’ tot aan je AOW-leeftijd houden we rekening met deze lagere opbouw. We rekenen hier je pensioen uit alsof je tot aan je AOW-leeftijd blijft werken en 1,4% opbouwt. Het huidige opbouwpercentage van 1,4% geldt sowieso voor dit

jaar. Daarna kijken we opnieuw welke opbouw mogelijk is bij de dan geboden premie en de dan geldende rentestand. Hoeveel premie je betaalt, is trouwens een afspraak die sociale partners DSM en de vakbonden samen maken. PDN staat daarbuiten. Het streven is wel om de pensioenopbouw voor het jaar 2022 ook op minimaal 1,4% te houden.

De hoogte van je toekomstige pensioen staat dus niet vast. Er spelen verschillende factoren een rol waarop we als PDN geen invloed hebben. Een lage rente maakt pensioenen bijvoorbeeld duurder. We hebben dan meer geld nodig om dezelfde pensioenopbouw te realiseren. Voor meer informatie kun je een kijkje nemen op de PDN-website, onder ‘Pensioenregeling 2021-2022. Wijzigingen in je pensioen vanaf 1 januari 2021’.

Wil je meer grip krijgen op je te verwachten pensioen? Doe dan elk jaar de APK van je pensioen. Check daarvoor onze pensioenplanner via ‘Mijn PDN Pensioen’ op de PDN-website. Je ziet daar hoeveel pensioen en AOW je naar verwachting gaat krijgen. Ga daarna via onze website onder de tegel ‘Genoeg pensioen?’ naar de ‘Pensioenschijf-van-vijf’ en maak een inschatting van je uitgaven. Je weet dan of je genoeg pensioen gaat krijgen.”

De pensioenreis van Hans Kelderman

‘Zeg Hans, ga jij daar eens heen om te kijken of je dat kunt oplossen’. Of: ‘Hans, dát is iets voor jou’. In zijn werkzame leven en nog ver nadat hij met pensioen ging, hoorde Hans Kelderman dit soort opmerkingen vaak. Het bracht hem naar veel verschillende (expert)functies, lezingen en fabrieken én naar landen over de hele wereld.

Een trotse, echte DSM’er. Zo voelt Hans zich. Hij zag vele onderdelen van het bedrijf, in Nederland en internationaal. Het DSM-gevoel was er altijd en nog steeds. Jarenlang woonde hij in Limburg. Zijn laatste standplaats was Zwolle. Daar woont hij nu nog vlakbij, aan de rand van een klein dorp. Nu hij 75 is, gaat hij het wat betreft werken rustiger aan doen, vertelt hij. Genieten van zijn woonomgeving en camper, samen met zijn vrouw Agnes. En hij wil ons voor deze rubriek graag meenemen op zijn pensioenreis. Vraag Hans naar zijn loopbaan en hij begint te vertellen zonder te stoppen.

Koempelmentaliteit

“Toen ik in 1978 bij DSM begon, voelde je er nog de koempelmentaliteit. Na de sluiting van de mijnen kregen mijnwerkers banen bij DSM. Ze raakten weer gemotiveerd om verder te gaan. De mentaliteit onder mijnwerkers is mooi: iedereen komt voor elkaar op. Het DSM van toen is niet vergelijkbaar met het DSM van nu. Dat kan natuurlijk ook niet anders, want het is inmiddels een compleet andere organisatie. Veel bedrijfsonderdelen zijn in de loop der jaren verkocht om te groeien en verder te komen. Maar als je het ‘oude’ DSM nog kent, doet dat best een beetje pijn.”

Thermohardende kunststoffen

Voordat Hans bij DSM kwam werken, was hij te vinden bij AKZO Research en later bij AKZO Plastics. Hij hield zich bezig met lijmen en de technische kunststoffen PA en PET. Daarna zat hij 8 jaar bij DSM Polymeren en hield hij zich bezig met fieldservice ABS (Acryl-Butadien-Styreen) in hoofdzakelijk de automobiellindustrie. Hij ontwikkelde zich tot specialist op het gebied van thermoplastische en thermohardende kunststoffen en de recycling daarvan.

Hans adviseerde over de toepassing van kunststoffen bij onder meer bedrijven in

“Toen ik bij DSM begon, voelde je er nog de koempelmentaliteit”

de automobielbranche (“Ik werkte met bijna alle automerken”), de scheepsbouw en bij fabrikanten van campers en caravans. Er komen verhalen voorbij over een autofabriek die Hans mee bouwde in Rastatt, onder Karlsruhe. En over een fabriek in Heerenveen waarbij hij na zijn pensionering betrokken was, waar ze ‘pluggen’ of oermodellen maken voor nieuwe zeilschepen en motorboten. Ook de voor vele tv-kijkers bekende grote hand van The Voice komt daar vandaan. Maar er zijn ook verhalen over projecten waaraan hij ook na zijn pensioen meewerkte op Chemelot. Of over een grote klus die hij deed voor Technologiecentrum Noord-Nederland, die te maken had met het bouwen van jachten.

Kilometers maken

Vele auto- en vliegkilometers legde Hans af om zijn kennis te delen. “Eerst was Duitsland mijn kerngebied. Dat breidde zich uit naar andere landen in Europa. Italië, Spanje, Duitsland, de Scandinavische landen. Later kwamen daar ook bezoeken aan Japan en Amerika bij. Recycling van kunststoffen in vooral de automobielbranche was booming, en ik wist daar veel van. Die tijd vroeg om veel reizen. Ik was vaak weg van huis. Er waren jaren bij dat ik 120 overnachtingen had in hotels en dat ik 100 uur per week werkte.”

Plezier

Zoveel werken, zo vaak op pad: hoe vond Hans dat? “Ik had altijd vreselijk veel plezier in mijn werk. Ik zag het nooit als hard werken. Er waren jaren bij dat ik 60.000 tot 80.000 kilometer per jaar reed. München, Bazel, Hamburg, ik was overal. Vanwege mijn kennis mocht ik ook iets komen vertellen als er eens iemand ‘belangrijks’ langskwam bij DSM. Een minister bijvoorbeeld. Dat

“Ik zag het nooit als hard werken”

vond ik allemaal prima. Een collega bij DSM Coatings had waterdragende lakken uitgevonden. Die was ook altijd van de partij.” Hans lacht: “‘De 2 jokers’, noemden we onszelf. Als er iets viel te presenteren of uit te leggen, werden wij ingezet.”

Tijd voor het gezin

“Hoe druk mijn baan ook was, in de weekenden wilde ik zoveel mogelijk thuis zijn, bij mijn gezin. Over het algemeen lukte dat goed. Behalve als ik in Amerika of Japan zat, of als er beurzen waren waarvoor je moest blijven in het weekend. De vakanties waren voor ons gezin.

Dan gingen we 4 weken varen met onze boot. Kinderen en honden mee, surfplank bij de hand en heerlijk varen in Friesland en langs de Waddeneilanden. Drie jaar geleden verkochten we de boot. Nu reizen Agnes en ik met de camper. Dat is anders, maar geeft ook dat gevoel van vrijheid. En we hebben nog een ander doel als we met de camper weg zijn: we inspecteren jaarlijks ongeveer 30 campings voor de catalogus die ACSI uitgeeft. Heel leuk om te doen.”

Vrije tijd

Voor die vrije tijd komt er nu nog meer ruimte in het leven van Hans. “Ik mocht

in mijn carrière heel wat meemaken. Ik bouwde 2 fabrieken, haalde veel klanten binnen én verloor er natuurlijk ook wel wat. Daarbij mocht ik mijn kennis overdragen op de nieuwe generatie, in de vorm van colleges die ik 7 jaar gaf op de Hogeschool Leeuwarden. Nu ben ik 75 jaar en de kwaaltjes nemen ook wat toe. Lichte suikerziekte, gehoorapparaatjes, de scharnieren haperen wat. Maar ik kan verder nog goed vooruit en daar ben ik blij om. We wonen hier mooi, dus we zien het wel.”

Paspoort Hans Kelderman

Geboren: 12 juni 1946

Woonplaats: Lierderholthuis, onder de rook van Zwolle
Getrouwd, 2 dochters en 1 zoon

Loopbaan:

- Instrumenttechnicus bij Akzo Centrale Research;
- Product- en service engineer voor de lijmindustrie bij Struik, werkmaatschappij van Akzo Plastics;
- Product- en development engineer bij Akzo Plastics;
- Field service kunststoffen automobielindustrie bij DSM Polymeren - ABS in Zeist en Geleen;
- Product-/projectmanager bij DSM Resins in de business unit Compounds in Zwolle;
- Vervroegde pensionering vanwege verkoop groep compounds DSM Resins;
- Productmanager automotive/recycling en consultant thermoplastics, thermosets en recycling van plastics bij DSM Polymeren - DSM Resins in Zeist, Urmond, Zwolle;
- Zelfstandig kunststofadviseur recyclingvezelversterkende thermoharders.
- Ging in 2001 op 55-jarige leeftijd met pensioen.

DSM Particuliere Verzekeringen als plek
voor je schadeverzekeringen

Ontzorgen met passie

Camiel Tonnaer (links) en Roy van Wunnik

Je inboedel, je auto, motor of caravan, je vakantie, je aansprakelijkheid of juridische bijstand: voor al die zaken sluit je doorgaans een verzekering af. Via een tussenpersoon, bij een bank of bij een verzekeraar. Óf je maakt gebruik van de afdeling Particuliere Verzekeringen van DSM Group Insurances. Zo'n 7.000 (oud-)medewerkers van DSM en aan DSM gelieerde bedrijven regelen daar hun schadeverzekeringen al. Voor een deel van de PDN-deelnemers is deze mogelijkheid nog onbekend. Daarom een kijkje in de keuken, en de voordelen en belangrijkste informatie op een rij.

De afdeling Particuliere Verzekeringen werkt zonder winstoogmerk. De medewerkers adviseren en bemiddelen over particuliere schadeverzekeringen: van oldtimer- tot kostbaarhedenverzekering en van dekking voor je woonhuis tot je verre reis. Verzekeren doe je als (oud-)medewerker van DSM met een complete dekking, en tegen relatief lage kosten. Camiel Tonnaer, verantwoordelijk voor de afdeling Particuliere Verzekeringen, legt uit: "We werken exclusief voor medewerkers, oud-medewerkers en gepensioneerd van DSM en voor oud-DSM bedrijven, zoals SABIC, OCI Nitrogen en Lanxess. Omdat we er zijn voor een behoorlijke groep klanten, kunnen we verzekeringen collectief inkopen. We onderhandelen zelf met onze verzekeringspartners. Zo kunnen we onze pakketten afstemmen op de wensen en risico's van onze verzekerden én realiseren we een heel goede dekking voor een goede prijs."

Kosten besparen bij completere dekking

Dat verzekeren via DSM Particuliere Verzekeringen loont, blijkt uit de kostenbesparing die veel medewerkers de

“Nu is het moment om naar je verzekeringen te kijken”

afgelopen jaren realiseerden. "Als je wilt, bekijken we je huidige verzekeringen en doen we vrijblijvend een polischeck", legt adviseur Roy van Wunnik uit. "Vaak zien we dat de dekking nog beter kan en voor lagere kosten. De gemiddelde 'winst' die mensen bij ons behalen, is zo'n 200 euro per jaar. Dan is het de moeite om je schadeverzekeringen over te brengen. We regelen alles, zodat je soepel en zonder zorgen overstapt. En soms blijkt bij zo'n polischeck dat iemand prima verzekerd is. Dan blijft het zoals het is. Goed is goed."

Niet alleen als (oud-)DSM-medewerker kun je je verzekeren bij DSM Particuliere Verzekeringen. Dat geldt voor alle PDN-deelnemers én hun inwonende kinderen. Gaan die uit huis, dan blijft de verzekering voor hen doorlopen. Dat geldt ook als je met pensioen gaat of uit dienst treedt.

Passie voor de klant

Camiel en Roy praten met trots over hun afdeling en hun werk. "Niemand is verplicht zich via ons te verzekeren. Maar als je dat doet, dan doen we het ook goed. We kijken naar de wensen van onze klanten en stemmen daar een pakket op af. De verzekerde staat bij ons voorop, want bij schade gaat het altijd om dingen die mensen persoonlijk raken. Je koopt een polis bijvoorbeeld voor momenten dat je tot je knieën in het water staat, zoals deze zomer tijdens de watersnood in Limburg. We hebben een eigen schadeafdeling. Daardoor kunnen wij er op die momenten zijn, met een luisterend oor en snelle actie.

Onze verzekerden waarderen dat, blijkt uit de 9,4 score in ons klanttevredenheidsonderzoek. We willen onszelf niet op de borst kloppen, maar dat doet goed."

Vernieuwingen

De afdeling werkte afgelopen jaar aan een aantal vernieuwingen die het voor klanten nog gemakkelijker moeten maken. Camiel: "Binnenkort gaat onze nieuwe website live. Klantgerichter, helder en met de mogelijkheid om zelf veel te regelen. Zo kun je in een nieuw portaal eenvoudig zelf wijzigingen doorgeven of een extra verzekering afsluiten."

Juiste moment

Stel dat je wilt laten checken of je verzekering beter of anders kan? Dan zijn de 7 medewerkers van de afdeling er voor je. "Dit is de perfecte tijd om je schadeverzekeringen tegen het licht te houden", vertelt Roy. "Het is een cliché, maar de wereld verandert echt. Naast corona hebben andere ontwikkelingen invloed op hoe je je het best kunt verzekeren. We rijden steeds vaker in een elektrische of hybride auto, we investeren in een extra woning die we verhuren of we verduurzamen onze woning. Zomaar wat voorbeelden van maatschappelijke ontwikkelingen die vragen om een goede inschatting van risico's en de juiste dekking. Daarover denken we mee. We willen ontzorgen en zaken goed regelen. Kijk er eens naar op www.dsm.nl/verzekeringen. Nu is het moment."

Een nieuw pensioenstelsel: wat betekent dat voor jou?

In de media komen veel berichten voorbij over dat er grote veranderingen op pensioengebied op stapel staan. In Nederland is ons pensioen goed geregeld. Zo ontvang je een AOW-uitkering van de overheid en bouw je pensioen op via je werk. Dat verandert niet. Waarover gaan die grote veranderingen dan wel? Over de vorm van het pensioen dat je via je werk opbouwt. In dit artikel lees je hierover meer.

De afgelopen jaren veranderde er veel in de economie, op de arbeidsmarkt en in onze samenleving. Veel mensen werken niet meer hun hele leven bij dezelfde werkgever en veranderen vaker van baan. Of ze gaan verder als zelfstandig ondernemer. Het is belangrijk dat het pensioenstelsel hierop aansluit. Ook zien we dat het huidige pensioenstelsel bepaalde beloftes niet meer goed kan nakomen. Zelfs niet als het goed gaat met de economie. Dat komt vooral omdat de verwachte beleggingsrendementen daalden, maar ook omdat we allemaal langer leven en dus langer een pensioen ontvangen. En dat terwijl de premies die wij allemaal elk jaar in de pensioenpotten storten, flink zijn gestegen.

Nieuwe regels

Door al die veranderingen komen er nieuwe regels voor het pensioen dat je samen met je werkgever opbouwt. Het kabinet sloot samen met werknemers- en werkgeversorganisaties een pensioenakkoord met nieuwe afspraken over pensioenen. De bedoeling is dat de nieuwe pensioenregels veel duidelijker maken wát je betaalt, wát er al voor je bij

elkaar is gespaard en wát je ervoor terugkrijgt. Met persoonlijke digitale planningtools, zodat je meer zicht en grip krijgt op je eigen oudedags-inkomen. Door alle veranderingen wordt het pensioenstelsel transparanter en persoonlijker. Er is ook een keerzijde aan de nieuwe regels: de pensioenuitkering wordt beweeglijker. Dit kan positief uitpakken, maar ook negatief. De pensioenuitkering kan jaarlijks anders zijn. Dit risico ligt in het nieuwe stelsel bij jou, als individuele deelnemer.

Wat blijft hetzelfde?

- Als medewerker blijf je samen met je werkgever geld opzij zetten voor later.
- Ook ben je er zeker van dat je een pensioen krijgt. Zelfs als je met pensioen gaat als het economisch slechter gaat, wanneer je ouder wordt dan gemiddeld of arbeidsongeschikt raakt.
- Risico's blijven we solidair samen delen met alle deelnemers in het pensioenfonds.
- Het doel is dat het huidige niveau van de pensioenuitkering haalbaar blijft.

Wat verandert er?

- Je krijgt een eigen persoonlijke pensioenspaarpot. Het wordt daardoor duidelijker hoeveel geld je inlegt en hoeveel vermogen je opbouwt. We beheren de persoonlijke pot wel als vanouds collectief voor jou. Zo blijf je meeliften op de kennis, ervaring en schaalvoordelen van je pensioenfonds en hoef je niet zelf je pensioen te regelen.
- Het pensioen wordt straks beweeglijker: de pensioenuitkering gaat soms omhoog, als het economisch beter gaat, en soms omlaag, als het economisch slechter gaat. Waarom gebeurt dat en wat betekent dat voor jou persoonlijk? Werkgevers en medewerkers zetten samen geld opzij voor pensioen. Dat geld beleggen we vervolgens om rendement te maken voor een goede toekomstige uitkering. Door het beleggingsrisico schommelt de waarde van het bij elkaar gespaarde vermogen. Het huidige pensioenstelsel vangt deze schommelingen op en houdt daarvoor een deel van de ingelegde gelden aan als reserve in het pensioenfonds (de zogenoemde solvabiliteitsbuffer of dekkingsgraad). In

“In het hele proces borgen we de belangen van alle belanghebbenden zo goed mogelijk”

het nieuwe, variabele pensioen zijn die reserves niet meer nodig. Het grootste deel van alle ingelegde gelden kan dan naar de deelnemers vloeien.

- Je pensioenregeling wordt meer op jouw persoonlijke situatie afgestemd. Deelnemers krijgen de keuze om eenmalig een bedrag in 1 keer te laten uitbetalen. Dit wordt een wettelijk recht.

Wanneer ga je wat merken van de nieuwe pensioenregels?

De voorbereidingen voor de nieuwe pensioenregels zijn in volle gang. Het kabinet, de werkgevers en de vakbonden sloten in 2019 een pensioenakkoord waarin de hoofdlijnen zijn vastgelegd. Op dit moment wordt het akkoord verder uitgewerkt en wordt de nieuwe wetgeving geschreven. De verwachting is dat de nieuwe wet ingaat op 1 januari 2023. Vanaf dat moment kunnen werkgevers, vakbonden en pensioenfonds aan de slag met het aanpassen van hun eigen pensioenregeling. Dat moet uiterlijk 1 januari 2027 gebeurd zijn. Het duurt dus nog een paar jaar voordat je pensioen ook echt verandert.

Wie is er aan zet?

Pensioen is een arbeidsvoorwaarde waarover de vakbonden en werkgevers besluiten nemen. Het pensioenfonds komt pas later in beeld en doet de uitvoering van wat is afgesproken. DSM en de vakbonden gaan met elkaar in gesprek daarover.

Wat is de rol van PDN?

PDN is al volop bezig met de voorbereidingen. In het hele proces borgen we de belangen van alle belanghebbenden zo goed mogelijk om als bestuur tot evenwichtige besluitvorming te komen.

Als pensioenfonds PDN kunnen we nu nog geen antwoord geven op veel vragen die leven. Wel informeren we jullie via PDN Magazine, onze website (met vanaf 2022 een vaste rubriek over het nieuwe pensioenstelsel) en andere communicatiemiddelen zo goed mogelijk. Dit doen we zodra we meer concrete informatie hebben over de stand van zaken, de keuzes die werkgever en vakbonden maken, de besluiten die wij als fonds vervolgens nemen en over wat dit voor jou persoonlijk betekent.

Mark Gerards

Resultaten deelnemersonderzoek: Tevreden over PDN, wel ruimte voor verbetering

PDN onderzoekt elke twee jaar of deelnemers tevreden zijn over het pensioenfonds. We willen graag weten hoe ze denken over onze dienstverlening en communicatie en waar ze nog ruimte zien voor verbetering. In het voorjaar van 2021 voerde een onderzoeksbureau de 'Benchmark Monitor Pensioenfondsen' (BMP) uit. Ook andere ondernemingspensioenfondsen namen deel. Zo weten we ook hoe goed we het doen ten opzichte van andere fondsen. We spreken Mark Gerards, communicatieadviseur bij DPS, over de resultaten en het vervolg.

Resultaten deelnemers

Mark: "Ik wil iedereen bedanken die het onderzoek invulde. We krijgen daarmee belangrijke informatie waarmee we wat kunnen. Onze deelnemers zijn in het algemeen tevreden met het fonds. We krijgen een algemeen rapportcijfer van 7,4, een 7,4 voor onze informatievoorziening en een 7,5 voor de kwaliteit van de service en dienstverlening. Ongeveer driekwart vindt dat ze helder inzicht krijgen in hun pensioenregeling. Ook is pensioenbewustzijn vaak aanwezig. Daar ben ik blij mee, want het is een complex onderwerp. Ik vond het opvallend dat deelnemers maar beperkt pensioeninformatie willen ontvangen via social media."

Zijn er nog verbeteringen mogelijk? Mark: "Bijna de helft van de deelnemers vindt dat we beter moeten communiceren over financiële risico's. Ook willen ze graag meer informatie over hun eigen situatie. Ik schrok een beetje van de wat lage score op het begrijpen waaraan de klant behoefte heeft. Daarmee gaan we uiteraard aan de slag."

Resultaten gepensioneerden

"Gepensioneerden zijn over alle onderwerpen positiever dan deelnemers", vertelt Mark. "Ze waarderen het fonds met een 7,9, de informatievoorziening met een 8,0 en de kwaliteit van de service en dienstverlening met een 8,1. Driekwart heeft een positief beeld van het pensioenfonds en vier op de vijf hebben (veel) vertrouwen in PDN. Bijna alle gepensioneerden vinden dat ze helder inzicht krijgen in hun pensioenregeling. Ze willen wel een beter inzicht in waarom al jarenlang geen indexatie plaatsvond, wat de gevolgen hiervan zijn en wat ze zelf kunnen doen om hun pensioen op niveau te houden."

Maatschappelijk verantwoord

PDN wilde ook weten hoe belangrijk deelnemers en gepensioneerden maatschappelijk verantwoord beleggen vinden. Mark: "Volgens hen moeten we, bij bedrijven waarin we

"Mensen willen beter inzicht in wat ze zelf kunnen doen om hun pensioen op niveau te houden"

beleggen, rekening houden met hoe die bedrijven omgaan met mensen en milieu. Het maatschappelijk verantwoord beleggen mag alleen niet ten koste gaan van het rendement of leiden tot hogere risico's."

Vergelijking

De deelnemers van PDN zijn over het algemeen bijna net zo tevreden als deelnemers bij vergelijkbare pensioenfondsen. Gepensioneerden zijn over sommige onderwerpen iets minder positief. Hoe komt dat? Mark: "Een verklaring daarvoor is dat andere fondsen de afgelopen jaren indexeerden. PDN kon dat niet doen." Uit het onderzoek blijkt verder dat deelnemers en gepensioneerden van aangesloten ondernemingen hetzelfde denken over ons fonds. We zien hier geen grote afwijkingen.

Hoe verder?

We zijn blij met de onderzoeksresultaten, maar we zien zeker ruimte voor verbetering. Mark: "We gaan werken aan de klantgerichtheid. Zo schenken we extra aandacht aan onze communicatie over duurzaamheid. We voerden afgelopen jaar al een aantal acties op dit gebied uit. Daarover lees je ook meer in dit magazine. Verder werken we aan een nog groter pensioenbewustzijn en willen we mensen meer inzicht geven in de financiële risico's en gevolgen van jaren niet indexeren en een verlaagde pensioenopbouw. We breiden 'Mijn PDN Pensioen' bijvoorbeeld klantgerichter uit en we gaan aan de slag met een financiële planner." Wordt vervolgd dus!

Het deelnemersonderzoek richtte zich op twee doelgroepen: actieve deelnemers en gepensioneerden. De pensioenfondsen van Philips, ING, ABN AMRO, SABIC, Staples en Rail en OV namen deel aan de benchmark.

Colofon

PDN Magazine verschijnt 2 keer per jaar en is bestemd voor alle deelnemers van PDN. Voor blinden en slechtzienden is een gesproken versie van PDN Magazine kosteloos verkrijgbaar.

Hoofdredactie

Mark Gerards

Eindredactie

Ron van Berkel, Bex*communicatie

Redactie

Karin Grannetia, Monique van Heeswijk, Babette Nelissen, Antoinette van der Vorst

Fotografie

Mark Gerards, stockphoto

Deze editie kwam tot stand met dank aan:

Marlies van Boom, Brian Broeders, Erik Hellenbrand, Hans Kelderman, Jacqueline Lommen, Maurice Mennens, Daniëlle Schoonbrood, Camiel Tonnaer, Eiko de Vries, Marcel Wingen, Roy van Wunnik

Ontwerp

Perron 9

www.perron9.nl

Druk

arsprintmedia

www.arsprintmedia.nl

Verspreiding

PostNL

Redactieadres

PDN t.a.v. Karin Grannetia

Postbus 6500

6401 JH Heerlen

redactie.pdn@dsm.com

06-25713892

Vragen over je pensioen?

www.pdnpensioen.nl

Of bel/mail naar de Pension Desk

(045) 578 81 00

info.pdn@dsm.com

Column door Irene van den Berg

Samen sparen

De laatste keer dat ik de sportschool bezocht, kan ik me eerlijk gezegd niet heugen. En ik drink graag een paar wijntjes. Daar staat tegenover dat ik niet rook en dat je mij absoluut niet blij maakt met fastfoodtroep. Dus zeg het maar: hoe oud word ik? Niet te voorspellen natuurlijk, maar voor een zelfstandige als ik wel cruciale informatie. Ik ben zelf verantwoordelijk voor de spaarpot waarvan ik moet leven als ik stop met werken. Het maakt nogal uit of ik daar tien of dertig jaar op moet teren.

Een glazen bol is geen overbodige luxe als je in je eentje pensioen opbouwt. Het voordeel van collectief sparen, is dat pensioenfondsden werken met gemiddeldes. Heb je het geluk om de honderd te bereiken, dan is dat voor het fonds geen probleem omdat er ook mensen minder oud worden. Sterf je onverhoopt rond je zeventigste, dan kan een ander van jouw opgebouwde pensioen genieten. Zo cru is het. De een zijn dood, is de ander zijn pensioen.

Een ander groot nadeel van alleen sparen, is dat het op jonge leeftijd lastig is om te bedenken hoe je leven er later uitziet. Wil je tijdens je pensioen de wereld rondreizen of word je creatief met theezakjes? Wil je dan een huis met een tuin of is een klein appartement tegen die tijd ook prima? Uit onderzoek blijkt dat mensen het best moeilijk vinden om zich nu iets te ontzeggen voor een toekomst die zo ongewis is.

Een bekend experiment: als je mensen vraagt of ze nu tien euro willen of morgen elf, dan kiezen de meeste voor het tientje vandaag. Dat percentage stijgt nog als mensen die elf euro pas over een jaar krijgen. Oftewel: hoe verder weg de toekomst, hoe moeilijker het is om ons er iets bij voor te stellen.

Collectief sparen, is daarmee een broodnodige stok achter de deur. Al kan het ook als medewerker slim zijn om extra te sparen, vooral als je dure hobby's voorziet. Gedragseconoom Dan Ariely zegt dat het helpt om een brief aan je toekomstige zelf te schrijven. Zo wordt de toekomst minder abstract en kun je beter berekenen wat je straks nodig hebt.

Dat deed ik dus. Ik schreef mezelf dat ik mijn werk zo leuk vind dat ik hoop dat ik nog lang gezond aan de slag kan blijven. Maar ik beloofde mezelf ook dat, wat ook er gebeurt, ik nooit meer op die vervelende loopband hoef.

Irene van den Berg is journalist en columnist, met als specialisatie geld en psyche. In haar artikelen onderzoekt zij ons economisch gedrag. Irene schrijft onder meer voor het AD, Radar+ en Psychologie Magazine.

Aan de inhoud van dit magazine kunnen geen rechten worden ontleend. Bij de samenstelling van dit nummer is de redactie met de grootst mogelijke zorg te werk gegaan. Echter, cijfers en/of informatie kunnen in voorkomende gevallen al tijdens de productieperiode achterhaald zijn. PDN noch DPS aanvaardt enige aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden of het afgaan op de informatie. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het voor de deelnemer geldende pensioenreglement.